الف) انواع ساختار درختی

۱. ساختار درختی انشعابی

ما یک ساختار درختی شاخه شاخه داریم، از یک بدنه درخت، شاخه‌هایی می‌آید و متشتّت می‌شود. ریشه است، بدنه است و شاخه،

۲. ساختار درختی پیوندی

و یک پیوند داریم. پیوند یعنی چه؟ نمی‌دانم پیوند را شما دیدی ای نه؟ با پیوند مأنوس هستی ای نه؟ پیوند یعنی چه؟ پیوند واقعاً از عجائب خلقت است[1]. کسی که استاد است، یک ساقه‌ای از یک درختی می‌بُرد، مثلاً ساقه‌ای خیلی نازک- مثلاً یک سانت[2] -از گیلاس را می‌بُرد، بعد می‌آید ساقه‌ای را از درختِ مثلاً هلو، که اصلاً به هم ربطی ندارند، شکاف می‌دهد و این شاخه را به نحو بسیار ماهرانه‌ای در بدنه ساقه می‌گذارد. ریشه برای هلو است. ساقه‌های دیگر هم همه هلو می‌آورند، اما تنها این شاخه‌ای که او پیوند زده، گیلاس می‌آورد، گیلاسی بی‌نظیر. هم از جدّو باباش که هلو بوده ارث برده و هم از آن گیلاسی که این ساقه‌ی کوچک برای او است. جلّ‌الخالق!

پیوند، انواعی دارد.واقعاً پیوند یکی از عجائب خلقت است و تمثیل پیوند برای وجود ما نافع است،می توان برای انسانها برای عالم ذرّشان و امثال آن،مثالهای خیلی زیبایی پیدا کنیم برای حلّ خیلی از مطالب معارف که پیش می‌آید[3].

---

[1] دید کلی

پیوند در لغت بدین معنی است که طی آن قسمتی از یک گیاه را روی گیاه دیگر طوری قرار می دهند که آندو پس از مدتی با یکدیگر جوش می خورند. به طوری که گیاه حاصل از اتحاد آنها می تواند به صورت یک گیاه مستقل به رشد و نمو خود ادامه دهد.

برخی از پژوهشگران پیوند زدن را فن خاصی می‌دانند که طی آن بخشی از یک گیاه با قسمتی از گیاه تعویض می‌شود تا با ایجاد تکیه گاه مناسب شرایط تغذیه و رشد گیاه جدید فراهم شود. برخی دیگر پیوند را انتقال بخشی از یک گیاه روی قسمتی از گیاه دیگر با هدف گیاه افزایی ای برای عادت دادن گیاه جدید به شرایط محیطی ویژه تعریف می‌کنند.

از نظر باغبانی ، قسمتی را که بخش‌های هوایی یک گیاه پیوند شده را بوجود می‌آورد، پیوندک ای فرازیست و بخش دیگر که رشد گیاه را شامل می‌شود، پایه ای فرورزیست می‌نامند. بدون تردید هر قدر این دو قسمت از نظر صفات ژنتیکی مشابه و از لحاظ گیاه شناسی دارای خویشاوندی

نزدیکتری باشد به همان نسبت جوش خوردن بافتها در پیوندگاه آسانتر و پایداری پیوند مطمئنتر است.

تاریخچه پیوند

اسناد و مدارک موجود بیانگر این واقعیت است که چینی ها چندین دهه قبل از میلاد مسیح با دانش پیوند زدن گیاهان آشنا بوده‌اند. در زمان امپراطوری روم نیز این فن مرسوم بوده است.

سیر تحولی پیوند

در طی قرون سیزدهم تا شانزدهم میلادی علاقه به پیوند زدن گیاهان قوت گرفت و موجب شد تا تعداد زیادی از گیاهان از کشورهای خارجی و زیستگاه‌های اصلی به اروپا منتقل شوند. انگریز گیاهان وارداتی را با روش پیوندزنی افزایش داده و نگهداری کردند. با این حال در این مقطع زمانی اهل فن هنوز از انواع پیوندها اطلاعات کامل نداشتند. در اواخر قرن هیجدهم ضمن آشنایی با نحوه جریان شیره گیاهی ، اعمال برخی از پیوندها مانند پیوند مجاورتی ممکن گردید. در همین راستا طرح پیوند سه گیاه با یکدیگر ارائه شد. با گذشت زمان و پیشرفت علوم باغبانی مسائل مربوط به جوش خوردن و اتحاد بافتهای پایه بطور جدی بررسی شد. در طی قرن نوزدهم انجام روشهای مختلف پیوند در گیاهان بررسی شد.

نقش پیوند و اهداف آن

پیوند کردن درختان میوه به منظور ایجاد یک ترکیب پیوندی مطلوب ، زمانی امکانپذیر است که شرایط محیطی و وضعیت فیزیولوژیکی گیاه برای تشکیل یک اتحاد پیش بینی شده مناسب باشد. در ضمن موفقیت در این مهم به عوامل دیگری از جمله ساختار گیاه – زمان و نحوه اجرای فنون پیوندزنی بستگی دارد. معمولا از اواخر خرداد تا اواخر تابستان زمان مناسب برای انجام پیوندهای جوانه (کوپیوندها) است. اما پیوندهای چوبی (چوپیوندها) را باید در اواخر زمستان تا دیر وقت همزمان با آغاز رشد گیاه اجرا کرد.

پیوند زدن درختان میوه اغلب با هدف افزایش توان باردهی درخت و بهبود کمی و کیفی محصول انجام می‌شود. با وجود این تعویض ساختار ریشه و باردهی درخت ، تنظیم گردهافشانی در باغ ، استفاده از ویژگیهای پایه‌های پیوندی به منظور دست رسی به گیاهان کوتاه قد تا بسیار قوی ، استفاده از میان پایه‌ها برای رفع برخی از عوارض و ناسازگاری‌های پیوندی ، ترمیم زخمهای وارد شده به تنه – ریشه و شاخه‌های اصلی درخت ، تسریع در آغاز باردهی و موارد بسیار دیگر از اهدافی هستند که همیشه در ایجاد ترکیبهای پیوندی مورد توجه اند.

انواع مختلف پیوندها

پیوندهای جوانه شامل

پیوند سپری (پیوند T یا Tبرعکس)

پیوند وصلهای

پیوند لولهای

پیوند تراشهای

پیوندهای چوبی شامل

پیوند اسکنهای ای شکافی

پیوند تاجی ای پوستی

پیوند ترصیعی

پیوند نیمانیم

پیوندهای مجاوری شامل

پیوند مجاوری انتهایی

پیوند مجاوری جانبی

[2] اصطلاحاً پیوندک

[3] در کتاب «البضاعة المزجاة فی فقه المعاملات» از این دو قسم با عنوان«النظام الطولی العقدی» و «النظام الطولی المفهومی» یاد شده است.(البضاعة المزجاة فی فقه المعاملات ، ص ۴۱)

بازبینی #1
ایجاد شده 13 سپتامبر 2025 13:16:07 توسط ... .
به روزرسانی شده 13 سپتامبر 2025 13:17:23 توسط ... .